

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ:

«ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΣΤΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Εισήγηση του κ. Β. Γιούλτση

Ἡ σχέση ἀνθρώπου καὶ τεχνολογίας ἀποτελεῖ πρόβλημα πού συνήθως προσδιορίζεται ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες πρωτοβουλίες. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ δύναμη τῆς τεχνολογίας, κυβερνᾷ ἢ ἀφανίζει, δημιουργεῖ ἢ καταστρέφει, τότε ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ποιότητα καὶ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς πού προσδιορίζουν τὶς δυνάμεις του. Ἐτσι σὲ τελευταία ἀνάλυση, τὸ οὐσιαστικὸ πρόβλημα τῆς τεχνολογίας, εἶναι πρόβλημα ἠθικὸ, πνευματικὸ, κυρίως μεταφυσικὸ.

Στὴν ἱστορικὴ τῆς πορεία ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία κράτησε μὲ συνέπεια τὴν ὑπεύθυνη στάση, ὅταν χρειάστηκε νὰ ἀπαντήσῃ στὶς προκλήσεις τεχνολογικῶν ἐξελίξεων. Παρὰ τὶς ἀντιδράσεις κάποιων φανατικῶν, δέχθηκε καὶ τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα γιὰ τὸ φωτισμὸ τῶν ναῶν, καὶ τὸ τηλέφωνο γιὰ τὴ ζωντανὴ κάλυψη τῶν ἐπικοινωνιακῶν ἀποστάσεων. Τελευταία υἰοθέτησε τὸ φάξ, ἀλλὰ καὶ τὶς ἠχητικὲς ἐφαρμογές (stereo, HI-FI, dolby), τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἐρτζιανῶν καὶ τῶν FM καὶ φυσικὰ, σὲ ἐπίπεδα μηχανοργάνωσης τῶν νέων ἀναγκῶν τῆς, δὲν ἀρνήθηκε τὴ χρῆση τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ, τὰ *Δίκτυα LAN* καὶ τὶς *Βάσεις Δεδομένων*. Κυκλοφόρησε κασέτες ἤχου καὶ εἰκόνας. Ἀξιοποίησε τὶς μεγάλες χωρητικότητές τῶν CDs καὶ τῶν DVDs γιὰ νὰ παρουσιάσῃ τὸν λειτουργικὸ τῆς πλοῦτο, τὴ μοναστικὴ τῆς ζωὴ, τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ μουσεῖα τῆς, τὶς δραστηριότητες τῶν νέων τῆς, τὰ κέντρα φιλανθρωπίας καὶ ποιμαντικῆς μέριμνας.

Καί, ὅταν ἄρχισε ἡ δυναμικὴ χρῆση καὶ διάδοση τοῦ διαδικτύου, στράφηκε, προβληματιζόμενη σοβαρά, στὴν ἐπικοινωνιακὴ χρῆση καὶ ἀξιοποίησή του. Δὲν εἶναι δὲ οὔτε παράτολμο οὔτε ἐπικίνδυνο νὰ υἰοθετήσῃ καὶ μάλιστα σύντομα ἡ Ἐκκλησία τὴ χρῆση τοῦ ὑγιοῦς blogging, γιὰ νὰ ἀκούσῃ τὸν ὑγιή προβληματισμὸ τῶν παιδιῶν τῆς[1].

Ἐδῶ εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸ Διαδίκτυο[2], ὡς μέσο ἐπικοινωνίας καὶ μετάδοσης πληροφοριῶν (κείμενο, ἦχος, σταθερὴ ἢ κινούμενη εἰκόνα καὶ δεδομένα), πολὺ ἐνωρὶς ἀπασχόλησε τὶς δυτικὲς χριστιανικὲς ὁμολογίες, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ τὶς μεγάλες καὶ ὀργανωμένους ἐκπροσωπήσεις τῶν ἀσιατικῶν θρησκειῶν, ἀρχικὰ στὸ δυτικὸ κόσμον καὶ ἀργότερα στὴν Ἀσία. Σὲ κάποια διαθρησκευτικὰ συνέδρια, στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '90 εἶχε ἤδη ἐπισημανθεῖ ὁ δυναμικὸς ρόλος τῆς νέας τεχνολογίας στὴν προώθηση τῶν θρησκευτικῶν ιδεῶν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὁ προβληματισμὸς τῶν θρησκειῶν γιὰ τὴ συνύπαρξή τους σὲ ἕναν ἐπικοινωνιακὸ ἴστό μὲ ὀλότελα ἀπαράδεκτους, γιὰ τὰ θρησκευτικὰ ἤθη, μηχανισμοὺς προβολῆς τῆς βίας καὶ τῆς κακότητος, καὶ ἐμπορίας τοῦ ἀνήθικου καὶ τοῦ ἀσέμνου.

Τότε μάλιστα, μὲ δεδομένη τὴν ἀδυναμία κρατικοῦ ἐλέγχου, λόγω τῆς ἀνυπαρξίας σχετικῶν νόμων, στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση θρησκευτικῶν, ἐκπαιδευτικῶν καὶ νομικῶν κύκλων, συζητήθηκε ἡ ἰδέα τῆς δημιουργίας ἑνὸς ἄλλου διαδικτύου, ὑψηλῶν πολιτιστικῶν προδιαγραφῶν, τοῦ Internet II. Ἡ ἰδέα ἐκείνη χτίζει ἔκτοτε τὶς προϋποθέσεις, φυσικὰ μὲ ἀργούς καὶ προσεκτικούς ρυθμούς, ἐνῶ παράλληλα ἄρχισαν νὰ ἐμφανίζονται καὶ νὰ πολλαπλασιάζονται οἱ θρησκευτικὲς παρουσίες. Σὲ μιὰ στατιστικὴ σελίδα τῆς Alexa[3] τὸ 1994 ἀναφέρονταν 1090 ἱστοσελίδες 120 περίπου θρησκευτικῶν φορέων ἀνά τὸν κόσμον. Σήμερα οἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ ξεπερνοῦν μερικὲς ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια, καὶ στὴ χώρα μας, ἡ δημιουργία ἱστοσελίδων αὐξάνει μὲ γεωμετρικὴ πρόοδο.

Στὴν δεκαετία τοῦ '90, λοιπόν, ἀνοίξε ἡ συζήτηση γιὰ τὴν ὀρθόδοξη παρουσία στὸ διαδίκτυο. Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ἀναφέρουμε ὅτι πέρα ἀπὸ τὴν ἐκτίμησή τῶν νέων τεχνολογιῶν ὡς μέσων γιὰ τὴ διάδοσή τοῦ θρησκευτικοῦ λόγου καὶ τὴν ἄσκηση τῆς λεγόμενης «*ἠλεκτρονικῆς ποιμαντικῆς*», δύο ἐπιπλέον σοβαροὶ λόγοι ὀδήγησαν στὴ θετικὴ ἀπόφαση. Ἦσαν ἡ μέσω τοῦ διαδικτύου ἀπροκάλυπτη ἄσκηση προσηλυτισμοῦ ἀπὸ ἐσχολογικὲς ἰουδαιοχριστιανικὲς αἱρέσεις, καὶ ἡ σατανιστικὴ προπαγάνδα πού ἀπευθυνόταν στοὺς νέους, ὑποσχόμενη κυρίως δύναμη, εὐκόλο πλοῦτο καὶ ἀσύλληπτες ἐμπειρίες. Οἱ δύο τελευταῖες προκλήσεις δὲν ἦταν δυνατόν παρά νὰ ἀντιμετωπιστοῦν μὲ ἀντίστοιχα μέσα, γι' αὐτὸ καὶ ἡ χρῆση τοῦ διαδικτύου ἐμφανίστηκε ὡς ἡ μοναδικὴ δυνατότητα γιὰ τὴν ἀναχαίτιση τῆς ἀπειλῆς. Ἡ ἀπειλὴ ἀναφερόταν στὰ νειάτα.

Ἄς σημειωθεῖ ἐπίσης ὅτι ἡ δεκαετία πού προηγήθηκε, ἐκείνη τοῦ '80 χαρακτηρίστηκε ὡς ἰδιαίτερα βεβαρημένη ἀπό ἀντιθησκευτικό μένος, γεγονός πού μεταφράστηκε σέ παγκόσμιο «ἔλλειμμα πίστεως». Ἡ δεκαετία ἐκείνη, μέ τήν εἰσοδό της, ἐπεχείρησε ἀτυχῶς ἀνασύνταξη τῶν ἀθεϊστικῶν δυνάμεων γιά τή σχετικοποίηση τῆς μεταφυσικῆς ἀγωνίας. Στήν ἔξοδό της ὁμως πραγματοποιήθηκαν συγκλονιστικές μεταβολές πού συνέπιπταν μέ τό τέλος τοῦ «ὑπαρκτοῦ Σοσιαλισμοῦ» καί μοιραία ἐμφάνιζαν ἀκόμη πιό δραματικό τό κενό ἀπό τό «ἔλλειμμα πίστεως». Ἡ ἐπόμενη, ἡ δεκαετία τοῦ '90, λόγω τῶν αἰρετικῶν προσδοκιῶν γιά τή συντέλεια τοῦ κόσμου, εὐνόησε ὅλες τίς «περί ἐσχάτων» ἀφελεῖς ἐρμηνεῖες τῆς Ἀποκάλυψης καί κυρίως τή διαρκική σύγκρουση ἀνάμεσα στό «καλό» καί τό «κακό», μέ τό θρίαμβο τοῦ Ἀντιχρίστου.

Ἔτσι κατανοεῖται γιατί, στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '90, 20 περίπου διαδικτυακές διευθύνσεις ἐδῶ στήν Ἑλλάδα ἐνδιαφέρθηκαν νά «καλύψουν» τό «ἔλλειμμα πίστεως» καί προπαγάνδιζαν ἐλεύθερα ὑπέρ τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὑπέρ τοῦ χλιασμοῦ, ὑπέρ κάποιων παγανιστικῶν καί συγκρητιστικῶν αἰρέσεων μονιστικοῦ προσανατολισμοῦ καί κυρίως ὑπέρ τοῦ σατανισμοῦ. Θά σημειώσουμε τή σκωπτική, μέχρι διακωμώδησης, ἀντιμετώπιση τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος, τήν παραποίηση ἱστορικῶν γεγονότων καί ἀληθειῶν καί ἐπίσης τό διασυρμό τῶν ἐκκλησιαστικῶν μυστηρίων, τῶν λειτουργῶν τους, ἀλλά καί ἐπώνυμων ἐκκλησιαστικῶν καί πνευματικῶν προσωπικοτήτων.

Στό ἴδιο πνεῦμα ἔξω ἀπό τόν ἑλληνικό γεωγραφικό χῶρο ἐπιχειρήθηκε πλαστογράφηση ἀρμοδιοτήτων καί ἱστορικῶν ρόλων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν φορέων καί ἀρχῶν. Στήν Κωνσταντινούπολη καί μέ διεύθυνση πού ὀνομαζόταν «οἰκουμενικό πατριαρχεῖο», δύο τοῦρκοι φιλόλογοι καί ἓνας ἱμάμης παρουσίαζαν τό σχισματικό ἔργο τῶν διαδόχων τοῦ γνωστοῦ παπαῒ Εφτόμ ὡς κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Φυσικά, στόν ὀρθόδοξο χῶρο ὑπῆρχε μιᾶ «δυσκαμψία» ἀπό τήν πλευρά τῆς παράδοσης, καί βέβαια καί τά ἐπιχειρήματα τῆς «αὐτάρκειας» καί τῆς «πληρότητας» πού χαρακτηρίζουν διαχρονικά ὄχι τόσο τήν Ἐκκλησία, ὅσο κάποιους πού διατείνονται ὅτι θεωροῦν τούς ἑαυτούς τους ὑπερασπιστές της. Παράλληλα ὑπῆρχε καί ὁ ἀντίλογος καί μαζί του τό αἶτημα τῆς ἀνανέωσης, ὅταν νέες ἀνάγκες, νέες ἐπικοινωνιακές ἀπαιτήσεις, ἀλλά καί νέα προβλήματα ἀπαιτοῦσαν ἔξοδο ἀπό τήν αὐτάρκεια καί κενωτική πρόθεση προσέγγισης καί λύσης τους. Βέβαια ἡ ὅποια ἀνανέωση στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δέν εἶχε οὔτε καί μπορεῖ νά ἔχει ριζοσπαστικό χαρακτήρα, γιατί κινεῖται στήν εὐθεία τῆς «μεσότητος», πού διακονεῖ χτίζοντας, χωρίς νά κατεδαφίζει.

Μέ κριτήριο τίς προηγούμενες ἐκτιμήσεις, ἡ ἐκκλησιαστική χρήση τοῦ Internet ἀπετέλεσε ἀναπόφευκτη ἀποδοχή μιᾶς πολιτισμικῆς διευκόλυνσης/χρήσης, ἀνάλογη ἐκείνης τῆς τυπογραφίας. Ἐνας θεσμικός φορέας μέ πραγματικές ἀνάγκες διανθρώπινου καί διαπροσωπικοῦ διαλόγου, ἀλλά καί ἰδιαίτερα σημαντική ἐπικοινωνιακή ἀποστολή, γεγονός πού χαρακτηρίζει διαχρονικά τήν Ἐκκλησία, θά ἦταν ἀδιανόητο νά παρακάμψει τή σύγχρονη πολιτισμική χρήση/πρόκληση μέ ὅποιοδήποτε ἐπιχείρημα ἢ πρόσχημα.

Αὐτό ἴσχυσε ἀκόμη περισσότερο, ὅταν ἡ πρόκληση ἐκείνη μέ τήν εἰκονική, γραφιστική, ἠχητική καί κινητική της δυναμική συγκλόνησε κυρίως τούς νέους. Εἰσήγαγε νέους τρόπους ἐπικοινωνίας, νέες μορφές ὁμαδοποίησης, νέα σύμβολα καί κώδικες συμπεριφορᾶς, νέους τρόπους χρήσης ἢ ἀξιοποίησης τοῦ ἐλεύθερου χρόνου. Ἐπηρέασε σημαντικά τά συναισθήματα, τή διάθεση, τίς βουλευτικές λειτουργίες, ἀκόμη καί τή φαντασία. Δημιούργησε νέους τύπους φιλίας καί ἀμοιβαιότητας, νέες μεθόδους προσέγγισης καί κατάκτησης τῆς γνώσης, νέα ἐπαγγέλματα. Συνέδεσε τά πρόσωπα, ὑπερβαίνοντας τά ἐμπόδια τοῦ χώρου καί τῶν ἀποστάσεων, καί παρά τό «ὅποια ἀρνητικά στοιχεῖα της», κατέλυσε τό πλέγμα τῆς σύγχρονης μοναξιᾶς καί ἐπέτυχε πολυδιάστατο μορφωτικό, γνωσιολογικό, παιδαγωγικό, αἰσθητικό, ψυχαγωγικό, καί πνευματικό ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἀναφορά στά «ὅποια ἀρνητικά στοιχεῖα», ἐνδιαφέρεται νά διευκρινήσει ὅτι τέτοια στοιχεῖα εἶναι ἐνδεχόμενο νά προκύψουν ἀπό τήν ὑπερβολή καί τήν παράχρηση, γι' αὐτό καί δέν πρέπει νά ἀποτελέσουν αἰτία ἀποστασιοποίησης. Ἄλλωστε ἓνας ἀπό τούς κύριους σκοπούς τῆς Ἐκκλησίας, ἀπό τή στιγμή τῆς ἐμφάνισής της, εἶναι ἡ προσπάθεια καί ἡ ἀγωνία γιά τήν ἀλλαγὴ τῶν ἀρνητικῶν δομῶν τοῦ κόσμου, καί στήν κατεύθυνση αὐτή, σχετικά δηλαδή μέ τήν παρουσία της στό διαδίκτυο, τά μέχρι στιγμῆς ἀποτελέσματα μαρτυροῦν μᾶλλον τή θετική της παρουσία.

Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,
Σεβαστοί Πατέρες,

Βρισκόμαστε μπροστά σέ ένα πολύπλοκο επίτευγμα, γιά τό όποιο θά χρειαζόταν περισσότερος χρόνος γιά νά τό προσεγγίσουμε. Στόν περιορισμένο χρόνο μας έπισημάνθηκαν ό εύεργετικός ρόλος καθώς καί οι κίνδυνοι του. Σημειώθηκε ότι ή άθέατη πλευρά αυτών των συνεπειών, συνδέεται ούσιαστικά μέ τόν άνθρωπο καί είναι άδικο νά ένοχοποιούμε γι' αυτό τήν έπιστήμη, τήν εξέλιξη ή τόν πολιτισμό. Παραμένουμε, λοιπόν, στόν άνθρωπο καί ειδικότερα στήν πνευματική ποιότητά του, ποιότητα πού φαίνεται στήν οικονομία, τήν πολιτική, τή διπλωματία, τή στάση μπροστά στίς άξίες, τούς θεσμούς, τό φυσικό περιβάλλον, στό σεβασμό του συνανθρώπου μας. Δυστυχώς ζούμε στή φάση μιās κρίσης πού έκδηλώνεται ως χρεωκοπία των πολιτισμών. Σέ μιιά τέτοια κατάπτωση οι κλασικοί μας πρόγονοι θά έκαναν λόγο γιά «*νέα ύβρη*». Αναμφίβολα γινόμαστε θεατές στή βάση μιās ίσως νεοβαβελικής κατασκευής, χωρίς νά γνωρίζουμε λεπτομέρειες από τά σχέδια όλων των «*μηχανικών*» της. Δέν αποκλείεται νά μπαίνουμε στήν ευθεία μιās δευτέρας «*πτώσης*», σάν εκείνη τήν πρώτη άδαμική, μέ νέες άγνωστες τώρα, αύριο ίσως μή αναστρέψιμες συνέπειες γιά τό ανθρώπινο είδος καί τό πεπρωμένο του.

Έδω αποκτᾶ ούσιαστική επικαιρότητα τό πρόβλημα τής πνευματικής μεταλλαγής του σύγχρονου ανθρώπου, πού μέ τά δῶρα του *Αγίου Πνεύματος* άποκαθαίρεται, εξαγιάζεται καί δίνει νόημα καί περιεχόμενο καί σ' αυτά τά προϊόντα τής ύλης, τής τεχνολογίας καί του πολιτισμού. Ανακαινισμένα μέλη του σώματος τής Έκκλησίας μπορούν νά μεταβάλλουν τή σχετική δυνατότητα σέ άποτελεσματικό μέσο γιά τή έξυπνότητά μας, αλλά καί γιά τή μετάδοσή του μηνύματος τής καταλλαγής μεταξύ των ανθρώπων, τής φιλάνθρωπίας, του έξανθρωπισμού, καί τής ειρήνης. Σ' αυτήν τήν προοπτική ό άνθρωπος ανακτᾶ τόν κεντρικό του ρόλο στή δημιουργία. Εισέρχεται στήν «*όγδόη ήμέρα τής δημιουργίας*», όπου συνεχίζεται ή «*ανάπλασις του πεπρωτότος καί τής συστενάζουσας κτίσεως*». Καί τό μυστικό είναι, ότι αυτήν ακριβώς τήν ανάπλαση διακονεί ανέναντι τό μυστήριο τής Έκκλησίας.

Καθηγητής Βασίλειος Τ. Γιούλτσης

«Τά Συγχρονα Ηλεκτρονικά Μέσα

Στην Υπηρεσία Του Ποιμαντικού Έργου Της Εκκλησίας:

Διαπιστώσεις και Προοπτικές»

12 Ιουνίου 2008 Διορθόδοξον Κεντρον Της Εκκλησίας Της Ελλάδος

Σημειώσεις

[1]. Τό blogging (άπό τή λέξη blog=«*ίστολόγιο*»), προέρχεται από σύντμηση τής λέξης weblog. Είναι ένα ήμερολόγιο πού στήνεται στό διαδίκτυο, σέ ξεχωριστή σελίδα, μέ δημόσια κείμενα, εικόνες ή ήχητικά πού δημοσιοποιούνται μέ χρονολογική σειρά. Μπορεί νά περιέχει σχόλια γενικά γιά γεγονότα, αλλά καί προσωπικές άπόψεις καί κρίσεις αυτών πού γράφουν καί μπορούν νά παραμένουν άνώνυμοι ή επώνυμοι. Ό δημιουργός του blog θεωρείται καί διαχειριστής των κειμένων πού στέλνουν οι bloggers, έλέγχει τά κείμενα καί άποφασίζει, έφόσον είναι αναγνώσιμα, νά τά βγάλει στόν άέρα. Όχι σπάνια τά κείμενα του blog παραπέμπουν καί σέ άλλες σελίδες blogs. Όλα δέ τά blogs συνδεόμενα μεταξύ του συγκροτούν τήν blogosphere. Βλ. Γαλδαλά Α., «*Τά μυστικά τής μπλογκόσφαιρας*», *ΤΟ ΒΗΜΑ, ΒΗΜΑ/ SCIENCE/ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ*, Κυριακή 2 Μαρτίου 2008, σ. 51//5, όπου καί λεπτομερείς αναφορές στή χρήση καί παράχρησή του.

[2]. Τήν περίοδο του Ψυχρού Πολέμου ή Κυβέρνηση των ΗΠΑ ήθελε νά αναπτύξει ένα δίκτυο έπικοινωνιών πού θά έμενε άτρωτο σέ περίπτωση πυρηνικού πολέμου. Τότε, τέλη τής δεκαετίας του '60, ό κυβερνητικός όργανισμός ARPA (Advanced Research Projects Agency) ανέπτυξε ένα νέο είδος δικτύου ύπολογιστών. Τό δίκτυο ως ARPAnet συνέδεσε 4 ύπολογιστές (τρεις στήν California καί έναν στή Utah) κάνοντας χρήση του πρωτοκόλλου NCP (Network Control Protocol). Στίς άρχές του '70 άρχισαν νά χρησιμοποιούν τήν τεχνολογία μεταγωγής πακέτων (packet switching) του ARPAnet καί διάφορα Έρευνητικά Κέντρα μέ σκοπό τήν σύνδεση των διαφόρων σταθμών τους. Τό 1971 ήσαν συνδεμένοι 23 σταθμοί (hosts), ένῶ τό 1980 έφθασαν τούς 200, μέ παράλληλη δημιουργία των πρώτων διεθνών συνδέσεων. Στά μέσα τής δεκαετίας του '80 επιλέχθηκε τό πρωτόκολλο TCP/IP σάν προτιμότερο γιά τή λειτουργία του μεγάλου δικτύου πού είχε προκύψει από τρία προηγούμενα καί ονομάστηκε Internet.

Τό 1986 τά συνδεδεμένα host στό Internet ήσαν 5.000. Τό 1989 ό κεντρικός κορμός του NSFnet άναβαθμίστηκε σέ γραμμή T1=1.544Mbps, ένώ τά συνδεδεμένα host ήσαν 100.000. Στίς άρχές τής δεκαετίας του '90 τά host στό δίκτυο είχαν φτάσει τίς 700.000, ένώ παράλληλα άνοιξαν οί πόρτες του Internet γιά τό ευρύ κοινό.
(Περισσότερα βλ. www.eeei.gr/lessons/history.htm. Πρβλ. www.technowatch.aueb.gr/other_technologies/internethistory.htm).

Ή έλληνική άπόδοση του Internet, πού άποτελεί παγκόσμιο ιστό, στόν όποίο συνδέονται μικρά ή μεγαλύτερα δίκτυα Η/Υ. Από τό 1990 τό δίκτυο άρχισε νά παρέχει ύπηρεσίες, από τίς όποίες οί πιο σημαντικές ήσαν ή ήλεκτρονική άλληλογραφία (email) και τό ήλεκτρονικό έμπόριο. Ή αύξηση τής έπικοινωνιακής κίνησης στό διαδίκτυο όδήγησε στή σκέψη πού σύντομα ύλοποιήθηκε και συνέδεσε άπευθείας (online) τούς χρήστες μέ μορφωτικά κέντρα, βιβλιοθήκες, πανεπιστήμια, θρησκευτικούς φορείς, πολιτιστικά και άλλα ιδρύματα γιά έπιστημονική, έγκυκλοπαιδική και γενικότερα πνευματική έννημέρωση.

[3]. Πρόκειται γιά τήν πρώτη και σοβαρότερη ίσως στατιστική ιστοσελίδα του διαδικτύου πού παρέχει άκριβείς πληροφορίες γιά τόν άριθμό έπισκέψεων, τήν πύλη εισόδου σέ συγκεκριμένο site καθώς έπίσης και γιά τήν κατάταξή του σέ πίνακες «έπισκεψιμότητας». Ή Alexa όμαδοποιεί από πλευράς περιεχομένου τά διάφορα sites και παρέχει συγκριτικές πληροφορίες γιά τή θέση προτίμησής τους από τήν πλευρά των «έπισκεπτών».